

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: аудиторних – 42 год.; самостійної роботи студента – 78 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньої програми – обов’язкова, нормативна.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Юридична деонтологія – це філософсько-правова наука про пізнання юристом сутності внутрішнього імперативу службового обов'язку, який створює передумови для формування особистісних норм його професійної поведінки і мотиви їхнього вибору.

Юридична деонтологія, полем діяльності якої є юриспруденція, з філософської точки зору, претендує на своєрідне монопольне філософсько-правове знання про людину. Значення цієї дисципліни можна ще визначити так: це енциклопедія для юриста, це шлях до високої професійної майстерності та гарантія захисту його свобідної волі у природно-правовому просторі. Якщо юрист не оволодіє юридичною деонтологією, він назавжди залишиться вузьким спеціалістом, приреченим навіть інколи на «провали» у роботі.

Юридична деонтологія як сфера, що охоплює всі форми моральних вимог, дозволяє внутрішньо збагнути суть професії, здатна розвинути великий резерв здібностей майбутнього правника і логіку професійних дій, етику мислення тощо.

Навчальна дисципліна «Юридична деонтологія» є обов'язковою, нормативною навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен в 1 семестрі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Метою вивчення курсу "Юридична деонтологія" є формування у слухачів сучасного погляду на професію юриста і її місце у забезпеченні прав та інтересів громадян і юридичних осіб, що охороняються законом; її значення та роль у побудові правової держави; вироблення свідомого і відповідального ставлення до майбутньої професії; засвоєння принципів та організаційних форм діяльності суду, правоохоронних та правозахисних органів.

Завдання:

- освоєння теоретичного матеріалу;
- знання основних тенденцій розвитку юридичної деонтології, знання про правові явища, культурологічні концепції у праві, місце і роль юриста у суспільстві;;
- реалізація вимоги держави щодо формування у юристів високої професійної культури, вміння на основі здобутих теоретичних знань висловлювати свої думки, почуття, погляди на різні поставленні проблеми під час вивчення курсу, полемізувати та здійснювати пошукову роботу при вирішенні тих чи інших питань дисципліни;
- формування власної точки зору і внутрішнього переконання професійного світобачення юриста, впровадження, на принципі правового почуття, духовний зміст законів та інших нормативно правових документів у практику, виділення в правових та не правових явищах внутрішній і зовнішній імператив службового обов'язку;
- знання вимог, які ставляться до особи юриста в незалежній демократичній Україні, причини неправомірної поведінки юристів, проблеми створення професійно-етичного кодексу юриста, ставлення громадськості до юристів..

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення

дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Цивільне процесуальне право України” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в 1 семестрі у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Юридична деонтологія» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Критерії оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
64-74	задовільно	не зараховано
60-63		
35-59	незадовільно	
0-34		

Загальні критерії поточного оцінювання знань студентів

% від кількості балів, визначеної робочою програмою дисципліни на відповідну тему	Критерії оцінювання

(визначає викладач)	
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
75-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
60-74	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
0-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет та основні поняття юридичної деонтології

Визначення поняття юридичної деонтології. Характеристика предмета юридичної деонтології. Загальна юридична деонтологія, нормативна юридична деонтологія та спеціальна юридична деонтологія.

Завдання юридичної деонтології. Місце юридичної деонтології у класифікації юридичних наук. Мета юридичної деонтології.

Історичні джерела юридичної деонтології.

Документи про стандарти юридичної професії.

Тема 2. Принципи, функції та компоненти юридичної деонтології

Принципи юридичної деонтології. Джерела формування внутрішнього імперативу службового обов'язку. Значення обітниць для юридичної професії. Визначення поняття моральний самоконтроль.

Функції юридичної деонтології, які стосуються особи правника. Функції, які відображають процес формування національного права в Україні. Функції, які сприяють регулюванню суспільних відносин у державі.

Верховенство права – це один із принципів демократичної держави. Перелік специфічних ознак панування права. Характеристика цивілізованого правопорядку. Що потрібно юристові брати за основу, виробляючи власні норми поведінки та формуючи внутрішній імператив службового обов'язку?

Згрупування компонентів юридичної деонтології у підсистеми, блоки.

Тема 3. Поняття, основні риси та класифікація юридичної діяльності

Поняття та основні риси юридичної діяльності. Соціальне походження та соціальна обумовленість юридичної роботи. Найбільш важливі риси юридичної діяльності.

Структурна характеристика та класифікації юридичної діяльності. Складові елементи юридичної діяльності. Форми здійснення юридичної діяльності. Методи здійснення юридичної діяльності. Класифікація функцій юридичної діяльності.

Тенденції розвитку юридичної діяльності на сучасному етапі.

Тема 4. Правова культура: поняття, структура, перспективи розвитку

Сучасний стан правової культури. Особливість правової культури. Зміст та мета правового виховання.

Поняття та методичні підходи до визначення правової культури. Складові правової культури. Класифікація правової культури за змістом, за характером правової діяльності та за суб'єктами. Типи правових культур.

Правова культура професійних груп. Професійна культура фахівців-неюристів та професійно-правова культура юристів. Структура професійно-правової культури юристів.

Перспективи розвитку правової культури. Визначення правової соціалізації, її ознаки та види. Визначення правового виховання, його ознаки, форми та методи.

Тема 5. Юридична професія в Україні

Загальна характеристика юридичної професії: поняття та основні риси.

Сучасні інтерпретації поняття юридичної професії.

Соціальна роль юристів в окремих сферах суспільного життя.

Юрист як державний службовець та політичний діяч, представник громадянського суспільства.

Організаційно-управлінські начала юридичної професії.

Професійне мислення та елементи творчості в роботі юристів.

Об'єктивний характер спеціалізації юридичної роботи й основні види.

Особисті та професійні вимоги, що ставляться до представників окремих юридичних спеціальностей: суддя, прокурор, слідчий, адвокат, нотаріус, юрисконсульт.

Тема 6. Деформація моральної і професійної (правової) свідомості у юриста

Морально-юридичні суперечності в професійній діяльності юриста. Поняття професійної адвокатської та слідчої етики. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії. Деформація моральної і професійної (правової) свідомості у працівників юридичних професій. Професійна трансформація моральних вимог. Основні причини порушення прямих обов'язків, що припускають судді.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

1. Басай В., Зеліско Л. Правова культура майбутнього юриста // Часопис Київського ун-ту права. – Київ, 2022. – №3. – С. 83–88.
2. Бризгалов І.В. Юридична деонтологія (стислий курс лекцій). – Київ, 2023.
3. Горшенев В.М., Бенедикт І.В. Юридична деонтологія. – Харків, 2023.
4. Гусарев С.Д., Карпов О.М. Юридична деонтологія. – Київ, 2023.
5. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. – К. : Знання, 2023. – 487 с.
6. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. – К.: Знання, 2023. – 487 с.
7. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. – Київ, 2023.
8. Дарієнко А.С. Естетична культура юриста (спроба філософсько-правового осмислення). – Львів, 2021.
9. Деонтологічний кодекс: Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн -учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988р. / Юридична деонтологія. – Харків, 2023.

Допоміжна

10. Дьоміна О. Правова культура як основа демократичного, правового розвитку українського суспільства // Часопис Київського університету права. – Київ, 2023. – № 1. – С. 38–41.
11. Занік Ю.М. Інтелектуальна культура юриста: філософсько-психологічне обґрунтування. – Львів, 2022.
12. Кудряченко А І. Зasadничі демократичні цінності та їх вплив на розбудову громадянського суспільства в країнах Європи Віче. – 2023. – № 2. – С. 3–7.
13. Лозовой В.О., Петришин О.В. Професійна етика юриста. – Харків : Право, 2023. – 176 с.
14. Лозовой В.О., Петришин О.В. Професійна етика юриста. – Харків: Право, 2023. – 176 с.
15. Молдован А.В., Богдан Л.С. Юридична деонтологія : навч. посібник. – К. : Алерта, 2023. – 222 с.
16. Несімко О.Д., Сливка С.С., Штангрет М.Й. Особа юриста. – Львів, 2023.
17. Скакун О.Ф. Юридическая деонтология. – Харьков, 2022.
18. Сливка С. Філософія права: Навчальний посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2023. – 136 с.
19. Сливка С.С. Інформаційна культура юриста. – Івано-Франківськ, 2023.
20. Сливка С.С. Правнича деонтологія: Підручник. – Київ, 2023.
21. Сливка С.С. Професійна культура юриста (теоретико-методологічний аспект). – Львів: Світ, 2023. – 336 с.
22. Сливка С.С. Юридична деонтологія : підручник – 2-ге видання, доповнене і перероблене. – Київ, 2023.
23. Сливка С.С. Юридична деонтологія : підручник. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – К.: Атіка, 2022. – 296 с.
24. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Підручник – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – К.: Атіка, 2020. – 296 с.
25. Шишко В. Право і духовна культура // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – Львів, 2023. – №2. – С. 36–41.
26. Шмоткін О.В. Юридична деонтологія. – Київ, 2023.
27. Юридична деонтологія : підручник / С.П. Погребняк, О.О. Уварова, Г.О. Христова та ін. ; за заг. ред. О.В. Петришина. – Х. : Право, 2023. – 248 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу :http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Конституція України від 28.06. 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу :<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
4. Кузьо Т. М. Пострадянські перетворення в Україні: теоретико-порівняльний аспект // Укр. сусп-во на шляху перетворень: зах. інтерпретація / Пер. з англ. – К. : Вид. дім «КМ Академія», 2023. – С. 45 – 63.
5. Перглер Т. Поняття демократії у сучасному філософському і політологічному дискурсі / Т. Перглер // Гілея: науковий вісник. – 2023. – № 77. – С. 171-174. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_77_54.
6. Статистичні дані [Електронний ресурс]: сайт Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. – Режим доступу до ресурсу: http://razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=441 с.223.
7. Юрій М. Ф. Політологія [Електронний ресурс] / Юрій М. Ф. // Дакор. – 2023. – Режим доступу до ресурсу :http://www.ebk.net.ua/Book/political_science/uriy_politologiya/zmist.htm.